

Broj: 01-726/22-4
Podgorica, 30.12.2022. godine
MB

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 stav 2 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br. 42/2011 i 32/2014) i člana 41 Pravila o radu zaštitnika/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list CG", br.53/14.) nakon završenog ispitnog postupka po pritužbi građanina XX daje

M I Š L J E N J E

I Uvod

1. XX podnio je pritužbu instituciji Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore, putem elektronske pošte dana 13.10.2022. godine, u kojoj je, između ostalog naveo: da je podnositelj široj javnosti postao poznatiji po nesvakidašnjem i nezakonitom protestu ispred NLB banke u Baru; da je trebao da se 10.10.2022. godine održi promotivni partijski skup u Baru; da u početku nije znao satnicu održavanja skupa, ali da je kasnije saznao; da je imao namjeru da izvede određeni preformans tokom samog održavanja skupa, kako bi ukazao na probleme radnika „Primorke“; da je negdje oko 13h časova tog dana počeo da štampa promotivni materijal za preformans; da, nedugo zatim, oko 14 časova se na vratima pojавio inspektor u civilu (XX) i zatražio od njega da popričaju; da su ušli u kuću i porazgovarali; da nije znao svrhu razgovora, ali da je zaključio da mora poći sa njim u stanicu; da je saopštio službeniku da misli da je to zloupotreba iz razloga kako bi ga držali u stanicu dok se skup ne završi i sve prođe bez ikakvih negativnih dešavanja, protesta ili preformansa i da će, ako pođe sa njim, biti u stanicu samo do 17 časova; da mu je saopštio da smatra da će ga držati na oku dok se skup ne završi i da će nakon toga tek obaviti neophodnu proceduru; da mu je pokazao materijal koji je odštampao, a koji je službenik spakovao i ponio u stanicu policije; da je dobrovoljno pristao da pođe u stanicu policije, iako mu tom prilikom nije bio uručen poziv da se odazove da da izjavu u svojstvu građanina; da mu je tada saopštio da neće dozvoliti da ga drže preko 17 časova u stanicu policije; da je u kancelariji ljubazno ponuđen pićem, s obzirom da će biti tu nekoliko sati; da je tada odštampan poziv po kojem je trebao da se odazove da da obavljenje u svojstvu građanina; da je tu napisano bilo da se poziva da dođe u stanicu policije u 15 časova; da je pogledao sat na ruci, koji je pokazivao 14:40 časova; da je u kancelariju brzo došao službenik (XX) kada mu je rečeno da će on biti uz njega sve vrijeme kao nadzor, dok se od njega ne uzme izjava; da je još jednom napomenuo da će maksimalno sarađivati i da neće praviti probleme do 17 časova; da je dobio odgovor da oni po zakonu mogu da ga drže do 6 sati; da im je saopštio da ako planiraju da ga drže 6 sati, da će upotrijebiti sva zakonska prava, te da je napustio kancelariju u pratnji tog policijaca.

Samo postupanje službenika prema njemu opisuje kao korektno i profesionalno, kao i da je odveden da za vrijeme čekanja bude u sali restorana.

Dalje je navedeno: da se do 17 časova nije ništa dešavalo, niti je ko pokušao da uzme izjavu od njega; da je u 17h rekao službeniku da pozove svog nadređenog i da mu proslijedi molbu da se pokrene postupak davanja njegove izjave; da je tražio, da ako se ne pokrene procedura za uzimanje izjave, pozove svog advokata kako bi ga obavijestio o događaju; da je policijski službenik dobio odgovor da ga

odmah povedu do službenih prostorija da pozove advokata ako želi, ali da kolega stiže za 10 minuta i da bi se po davanju izjave sve trebalo završiti; da, iz razloga jer je trebao da uzme sina iz škole, pozvao je porodicu da oni to urade, jer je bilo očigledno da on neće stići; da je nakon 20 minuta došao službenik koji je trebao da uzme izjavu od njega, sa kojim je imao korektan i profesionalan odnos; da ga je obavijestio da je razlog njegovog pozivanja komentar koji je napisao na društvenoj mreži Facebook; da je malo prije 18 časova završeno sa uzimanjem izjave, kada mu je omogućeno da napusti stanicu policije; da sumnja da je sve ovo odrađeno sa ciljem da se onemogući njegovo pravo na slobodu izražavanja, odnosno da se spriječi da izvede preformans i tako zajedno sa radnicima iskaže svoje nezadovoljstvo, na šta po zakonu ima pravo; da je jasno, nakon svih opisanih dešavanja oko odvođenja u stanicu policije i načina na koji je tamo proveo vrijeme, da je to učinjeno samo da bi bio „držan na oku“, dok protesni skup ne prođe; da nema zamjerke na postupanje službenika iz RCB OB Bar, jer smatra da oni moraju da izvršavaju naređenja koja dobiju iz Podgorice, te traži da institucija Ombudsmana ispita ovaj slučaj u skladu sa svojim nadležnostima.

Uz pritužbu je dostavio i fotografije rekvizita koje je planirao da koristi tog dana, kopiju akta Osnovnog suda u Baru K.br. 8/22 od 26.1.2022. godine, kao i kopiju Zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina XX, br. 84/22-2516/143 od 10.10.2022. godine.

II Postupanje Zaštitnika

2. Uvidom u pritužbu, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je utvrdio da ista ispunjava uslove sadržane u čl. 31 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore¹, koji se tiču njene sadržine.

3. Zaštitnik je saglasno odredbama člana 35 stav 2 i člana 36 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, aktom br. 01-726/22-2 od 27.10.2022. godine od Uprave policije – Regionalnog centra bezbjednosti Jug – Odjeljenja bezbjednosti Bar zatražio detaljno izjašnjenje povodom navoda iznešenih u pritužbi, kao i kompletну dokumentaciju koja se odnosi na postupanje policijskih službenika u konkretnom slučaju, uključujući poziv koji je uručen podnosiocu pritužbe, kao i evidenciju ulazaka i izlazaka građana/ki koji su pristupili u OB Bar za dan 10.10.2022. godine, a koja se vodi u dežurnoj službi OB Bar.

4. Regionalni centar bezbjednosti Jug – Odjeljenje bezbjednosti Bar je dostavilo izjašnjenje br. 84-074/22-4833/2 od 4.11.2022. godine, koje je primljeno u instituciju Zaštitnika 9.11.2022. godine, u kojem se navodi: da se u tekstu pritužbe navodi da je 10. oktobra 2022. godine podnosioc pritužbe dobio informaciju da predsjednik Crne Gore, ujedno predsjednik Demokratske partije socijalista, dolazi u Bar, a da je podnosioc pritužbe došao na ideju za izvođenjem preformansa, odnosno postavljanja natpisa „Primorka“, kako bi skrenuo pažnju na neispunjene zahtjeve, koje je u ranijem periodu iznio; da je u pritužbi naveo da je putem komentara na društvenoj mreži Facebook najavio okupljanje, koje bi organizovao kako bi iskazao nezadovoljstvo „gašenjem Primorce“, a da je povodom pomenutog komentara do njega došao policijski službenik OB Bar, sa kojim je on u službene prostorije pošao dobrovoljno kako bi dao izjavu, u svojstvu građanina te da se na osnovu sadržaja pritužbe i obavljenog razgovora sa policijskim službenicima, može konstatovati da su policijski službenici na zakonit način preduzeli mjere i radnje iz svoje nadležnosti.

Dalje se u izjašnjenju iznosi da navedeno proizilazi iz sljedećeg: da su 10. oktobra 2022. godine službenici OB Bar dobili informaciju da je građanin XX putem društvene mreže „Facebook“ najavio

¹ Službeni list Crne Gore", (br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017);

protest, u vrijeme kada je najavljena tribina Demokratske partije socijalista u Starom Baru, za šta su postojala i druga operativna saznanja, koja su ukazivala na mogućnost izazivanja incidenta u vremenu boravka i ugrožavanja sigurnosti štićene ličnosti, s obzirom da je imenovani građanin poznat od ranije, kada je 28. decembra 2021. godine ispred prostorija NLB banke u Baru prijetio da će aktivirati eksplozivnu napravu; da je policijski službenik OB Bar upućen da obavi razgovor sa istim i istog pozove u službene prostorije i od njega uzme izjavu; da je imenovani građanin dobrovoljno pošao u prostorije OB Bar sa policijskim službenikom; da je dolaskom u službene prostorije istom uručen poziv za davanje izjave, koji je potpisao i pošao u kancelariju vođe bezbjednosnog sektora da da izjavu; da je u toku razgovora naveo da je planirao da organizuje protest u starobarskoj čaršiji, kuda bi prošli aktivisti Demokratske partije socijalista, kako bi iskazao nezadovoljstvo uništavanjem „Primorke“ i njenih radnika; da je odmah nakon prikupljenih obavještenja napustio prostorije OB Bar, u kojim je boravio od 14:30 do 18:40 časova, bez daljeg zadržavanja.

Dalje se navodi: da je upoznata državna tužiteljka Osnovnog državnog tužilaštva u Baru, koja se izjasnila da u radnjama XX nema elemenata bića bilo kog krivičnog djela, za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti; da podnositelj pritužbe u konkretnom slučaju nije ni privođen ni lišen slobode, niti „držan u stanici“, već je isti samovoljno pristupio kako bi dao izjavu; da, kako je ranije na javnom mjestu imenovani građanin izazvao paniku i nered, kada je počinio krivično djelo iz člana 398 Krivičnog zakonika Crne Gore², zbog čega je bio lišen slobode, zadržan i određen mu pritvor, zbog bezbjednosti građana, kao i sprječavanja narušavanja javnog reda i mira, policijski službenici pozvali su istog da da izjavu u svojstvu građanina, gdje je nakon uzimanja izjave isti upozoren, te da napominju da podnositelj pritužbe nije prijavio javno okupljanje na zakonom propisan način.

Na kraju se navodi: da razmatrajući sve navode podnešene pritužbe i sve relevantne činjenice vezane za događaj, mišljenja su da su policijski službenici OB Bar postupali u skladu sa zakonskim ovlašćenjima i pri vršenju policijskih poslova nijesu povrijedili nijedno Ustavom ni zakonima zagarantovano pravo građana, čime ocjenjuju pritužbu podnijetu na rad policijski službenika OB Bar neosnovanom.

Uz izjašnjenje je dostavljena i dokumentacija: poziv građaninu radi prikupljanja obavještenja u svojstvu građanina br. 84/3-1-215/22-2503/503 od 10. oktobra 2022. godine; Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina XX, br. 84/22-2516/143 od 10.10.2022. godine; Izvještaj o upozorenju lica XX 84/2 br. 239/22-2505-143/1 od 10.10.2022. godine; sl. zab. 84/2 br. 239/22-2505/143 od 10.10.2022. godine, o obavještenju DT u ODT na okolnosti prikupljenog obavještenja u svojstvu građanina od lica XX kao i kopiju lista iz evidencije građana/ki koji pristupaju u OB Bar po pozivu.

III Utvrđene činjenice

5. Na osnovu dostavljene pritužbe i dokumentacije uz pritužbu, dostavljenog izjašnjenja Uprave policije – Regionalnog centra bezbjednosti Jug – Odjeljenja bezbjednosti Bar, kao i dostavljene dokumentacije uz izjašnjenje, utvrđene su sljedeće činjenice:

- da se 10.10.2022. godine u Starom Baru održavao promotivni politički skup;
- da je skup trebao da počne oko 16h;

² ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 070/03 od 25.12.2003, 013/04 od 26.02.2004, 047/06 od 25.07.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 025/10 od 05.05.2010, 073/10 od 10.12.2010, 032/11 od 01.07.2011, 064/11 od 29.12.2011, 040/13 od 13.08.2013, 056/13 od 06.12.2013, 014/15 od 26.03.2015, 042/15 od 29.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 044/17 od 06.07.2017, 049/18 od 17.07.2018, 003/20 od 23.01.2020, 026/21 od 08.03.2021, 144/21 od 31.12.2021, 145/21 od 31.12.2021);

- da iz Izjašnjenja Uprave policije proizilazi da je podnositac pritužbe ranije na javnom mjestu izazvao paniku i nered, kada je počinio krivično djelo iz člana 398 Krivičnog zakonika Crne Gore, zbog čega je bio lišen slobode, zadržan i određen mu pritvor;
- da su službenici OB Bar imali operativnu informaciju da će podnositac pritužbe da izvede preformans tokom početka skupa;
- da je 10.10.2022. godine oko 14h policijski službenik došao u kuću podnosioca pritužbe i zatražio od podnosioca pritužbe da poteče sa njim u stanicu policije;
- da podnosiocu pritužbe u tom momentu nije uručen poziv da dođe u prostorije OB Bar, radi prikupljanja obavještenja u svojstvu građanina;
- da je podnositac pritužbe dobrovoljno pristao da dođe u prostorije OB Bar sa policijskim službenikom i predao promotivni materijal koji je već bio pripremio;
- da su mu, kada je pristupio u prostorije OB Bar, uručili poziv;
- da je u pozivu navedeno da dođe u prostorije OB Bar u 15:00 časova, radi uzimanje obavještenja;
- da u pozivu, u dijelu u kojem je naznačeno Upozorenje - Napomena je navedeno »Ako građanin odbije da pruži obavještenje, on se može dalje zadržati na osnovu člana 259 st.3 Zakona o krivičnom postupku«;
- da je podnositac pritužbe pristupio u prostorije OB Bar u 14:30 časova i da je napustio prostorije OB Bar 18:40 minuta;
- da je dao obavještenje u vezi kometara na duštvenoj mreži »Facebook«;
- da je u pritužbi navedeno da je komentar bio vezan za najavljeni skup Demokratske partije socijalista i da je glasio: „Kad je ta tribina? Sa zadovoljstvom ćemo ih dočekati kako i priliči ☺ sad se pojaviše u petak u Stari Bar pijačnim danom, spopadali su narod ulicom da kao nešto popričaju da se izrekla miraju i slikaju al su dobro osjetili koliko su bili dobrodošli tako da im je šetnja veoma kratka bila“
- da je u Zapisniku o obavještenju prikupljenom od podnosioca pritužbe navedeno da je obavještenje dato u 17:45 časova;
- da se u Zapisniku koji je podnositac pritužbe potpisao i na koji nije imao primjedbe dalje navodi: „Tačno od svega ovoga je da sam htio da organizujem protest u Starobarskoj čaršiji gdje bi aktivisti DPS-a prošli i da im na stolu ponudim primorkinog hljeba i primorkina peciva i degustaciju primorkinskih sokova. Tom prilikom bi im takođe podijelio flajere gdje sa jedne strane pisalo „Primorka“, a sa zadnje strane „gladni smo“. Ovim činom sam htio da izrazim nezadovoljstvo uništavanjem „Primorce“ i njenih radnika. Ništa nezakonito nisam pripremio niti pripremam u budućnosti, već samo demokratskim sredstvima u skladu sa zakonom“.
- da je o obavještenju prikupljenom od podnosioca pritužbe obaviještena DT u ODT-u u 18:30 časova, koja se izjasnila da u navedenom događaju nema elemenata bića KD za koje se gonjenje preduzima po sl. dužnosti;
- da protiv podnosioca pritužbe, u konkretnom slučaju, nije pokrenut prekršajni postupak;
- da je podnositac pritužbe boravio u prostorijama OB Bar u vrijeme kada je skup počinjao, odnosno dok je skup trajao;
- da je licu izdato »Upozorenje« na okolnosti objave poruka na »Facebook« profilu.

IV Relevantno pravo

Domaće pravo

6. Ustav Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 001/07 od 25.10.2007, 038/13 od 02.08.2013) propisuje:

“Crna Gora jemči i štiti prava i slobode.

Prava i slobode su nepovredivi.

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih.” (član 6)

“Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo.” (član 17)

“Svako ima pravo na ličnu slobodu.

Lišavanje slobode dopušteno je samo iz razloga i u postupku koji je predviđen zakonom.

Lice lišeno slobode mora odmah biti obaviješteno na svom jeziku ili jeziku koji razumije o razlozima lišenja slobode.

Lice lišeno slobode istovremeno mora biti upoznato da nije dužno ništa da izjavi.

Na zahtjev lica lišenog slobode, organ je dužan da o lišenju slobode odmah obavijesti lice koje lišeni slobode sam odredi.

Lice lišeno slobode ima pravo da njegovom saslušanju prisustvuje branilac koga izabere.

Nezakonito lišavanje slobode je kažnjivo.” (član 29)

“Svako ima pravo na slobodu izražavanja govorom, pisanom riječju, slikom ili na drugi način.

Pravo na slobodu izražavanja može se ograničiti samo pravom drugoga na dostojanstvo, ugled i čast i ako se ugrožava javni moral ili bezbjednost Crne Gore.” (član 47)

“Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je samostalan i nezavisan organ koji preuzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda vrši funkciju na osnovu Ustava, zakona i potvrđenih međunarodnih ugovora, pridržavajući se i načela pravde i pravičnosti”. (član 81 stav 1 i 2)

7. Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda ("Službeni list Crne Gore", br. 042/11 od 15.08.2011, 032/14 od 30.07.2014, 021/17 od 31.03.2017) propisuje:

“Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preuzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjim ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlaštenja, kao i mjere za spriječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije.” (član 2)

“Zaštitnik/ca u vršenju svoje funkcije djeluje na način što: ukazuje, upozorava, kritikuje, predlaže ili preporučuje.

„Postupak ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda pokreće se povodom pritužbe ili po sopstvenoj inicijativi.“ (član 28 stav 1)

„Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.“ (član 41)

8. Zakonik o krivičnom postupku ("Službeni list Crne Gore", br. 057/09 od 18.08.2009, 049/10 od 13.08.2010, 047/14 od 07.11.2014, 002/15 od 16.01.2015, 035/15 od 07.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 028/18 od 27.04.2018, 116/20 od 04.12.2020, 145/21 od 31.12.2021) propisuje:

“Lice lišeno slobode od strane nadležnog državnog organa mora biti odmah obaviješteno, na svom jeziku ili na jeziku koji razumije, o razlozima lišenja slobode i istovremeno upoznato da nije dužno ništa

da izjavi, da ima pravo da uzme branioca koga sam izabere, da zahtjeva da se o lišenju slobode obavijesti lice koje sam odredi, kao i diplomatsko konzularni predstavnik države čiji je državljanin, odnosno predstavnik odgovarajuće međunarodne organizacije ako se radi o licu bez državljanstva ili izbjeglici.

Lice koje je lišeno slobode, bez odluke suda, mora odmah biti sprovedeno nadležnom državnom tužiocu, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonikom.” (član 5)

“Svako ima pravo na slobodu izražavanja govorom, pisanom riječju, slikom ili na drugi način.

Pravo na slobodu izražavanja može se ograničiti samo pravom drugoga na dostojanstvo, ugled i čast i ako se ugrožava javni moral ili bezbjednost Crne Gore.” (član 47)

“Policija može pozivati građane radi prikupljanja obaveštenja o krivičnom djelu i učiniocu. U pozivu se mora naznačiti razlog pozivanja i da građanin ima pravo da u prostorije policije dođe zajedno sa advokatom. Prinudno se može dovesti lice koje se nije odazvalo pozivu samo ako je u pozivu bilo na to upozorenje.

Prikupljanje obaveštenja od strane policije od istog lica može trajati onoliko koliko je neophodno da se dobije potrebno obaveštenje, a najduže šest sati.

Obaveštenja od građana ne smiju se prikupljati prinudno niti uz obmanu ili iscrpljivanje, a policija mora da poštuje ličnost i dostojanstvo građana. Ako građanin odbije da pruži obaveštenja on se ne može dalje zadržavati i u tom slučaju se ne primjenjuje pravilo o roku iz stava 2 ovog člana.

Ako pozvani građanin dođe u prostorije policije zajedno sa advokatom, policija će dopustiti da advokat prisustvuje prikupljanju obaveštenja od građanina.

Službena zabilješka ili zapisnik o datom obaveštenju pročitaće se licu koje je obaveštenje dalo. To lice može staviti primjedbe koje je policija dužna da unese u službenu zabilješku ili zapisnik. Kopija službene zabilješke ili zapisnika o datom obaveštenju izdaće se građaninu, ako to zahtjeva.

Građanin se može ponovo pozivati radi prikupljanja obaveštenja o okolnostima drugog krivičnog djela ili učinioca, a radi prikupljanja obaveštenja o istom krivičnom djelu može se ponovo pozvati uz saglasnost državnog tužioca.

Prilikom postupanja u skladu sa st. 1 do 6 ovog člana policija ne može građane saslušavati u svojstvu okrivljenog, svjedoka ili vještaka. (član 259)

9. Krivični zakonik Crne Gore ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 070/03 od 25.12.2003, 013/04 od 26.02.2004, 047/06 od 25.07.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, 025/10 od 05.05.2010, 073/10 od 10.12.2010, 032/11 od 01.07.2011, 064/11 od 29.12.2011, 040/13 od 13.08.2013, 056/13 od 06.12.2013, 014/15 od 26.03.2015, 042/15 od 29.07.2015, 058/15 od 09.10.2015, 044/17 od 06.07.2017, 049/18 od 17.07.2018, 003/20 od 23.01.2020, 026/21 od 08.03.2021, 144/21 od 31.12.2021, 145/21 od 31.12.2021) propisuje:

„Ko drugog protivpravno zatvori, drži zatvorenog ili mu na drugi način protvpravno oduzme ili ograniči slobodu kretanja, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.” (...) (član 162 stav 1 i 2)

10. Zakon o unutrašnjim poslovima ("Službeni list Crne Gore", br. 070/21 od 25.06.2021, 123/21 od 26.11.2021, 003/23 od 10.01.2023) propisuje:

“Poličijski poslovi, u smislu ovog zakona, su:

(...) sprječavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja(...) (član 10 stav 3)

“Poličijski poslovi obavljaju se sa ciljem da se obezbijedi jednak zaštita bezbjednosti, prava i sloboda, primjeni zakon i obezbijedi vladavinu prava.”(član 12)

"Policjski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima.

Policjski službenici se pridržavaju standarda policijskog postupanja, a naročito onih koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnih aktima, a odnose na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju pri izvršavanju policijskih zadataka, ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude, zabranu mučenja i primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije." (član 14)

"Fizičko i pravno lice ima pravo da podnese pritužbu na rad policijskog službenika kad smatra da je policijski službenik u vršenju policijskih poslova povrijedio neko njegovo pravo ili mu nanio štetu, u roku od šest mjeseci od dana kad je nastala šteta, odnosno povrijeđeno neko njegovo pravo ili sloboda.

Policija je dužna da podnosiocu pritužbe dostavi pisani odgovor, u roku od 30 dana od dana prijema pritužbe.

Podnosiocu pritužbe omogućiće se učešće u postupku provjere i utvrđivanja činjeničnog stanja u vezi sa pritužbom." (član 16)

"Policjska ovlašćenja, mjere i radnje su: (...)

- 3) pozivanje;
- 4) dovođenje;
- 5) privremeno ograničenje slobode kretanja;
- 6) davanje upozorenja; (...)

22) druga ovlašćenja propisana zakonom." (član 41 stav 1 tačke 3, 4,5,6 i 22)

"Policija može uputiti poziv na razgovor licu za koje postoji vjerovatnoća da raspolaže podacima koji su neophodni za vršenje policijskih poslova.

U pozivu iz stava 1 ovog člana, moraju se navesti razlozi pozivanja na razgovor, naziv, mjesto i adresa organizacione jedinice Policije u koju se lice poziva na razgovor, vrijeme dolaska i pravo lica da na razgovor dođe sa advokatom.

Ako pozvano lice iz stava 1 ovog člana dođe u prostorije Policije sa advokatom, advokatu se mora omogućiti da prisustvuje razgovoru.

Pozvano lice iz stava 1 ovog člana, poučće se da nije dužno da daje podatke.

Lice koje se nije odazvalo pozivu može se prinudno dovesti, samo ako je u pozivu bilo na to upozorenje." (član 74)

"Policjski službenik ovlašćen je da pozove na razgovor lice telefonom ili drugim odgovarajućim sredstvima elektronske komunikacije, pri čemu je dužan da saopšti razlog pozivanja, upozori ga da može biti prinudno dovedeno ako se ne odazove pozivu, a uz njegovu saglasnost može ga dovesti do prostorija Policije.

Izuzetno, lice se može pozvati na razgovor i putem medija i drugih sredstava javnog informisanja, kao i putem elektronskih komunikacionih mreža, kad je to neophodno za vršenje policijskih poslova koji ne trpe odlaganje ili kad se poziv upućuje većem broju lica.

Na zahtjev lica koje se odazvalo pozivu na razgovor izdaće se potvrda, koja sadrži razloge, vrijeme i mjesto razgovora i objašnjenje načina pozivanja."

"Policjski službenik daje upozorenje licu za koje postoji vjerovatnoća da:

1) svojim ponašanjem, djelovanjem ili propuštanjem određene radnje može dovesti u opasnost svoju ili bezbjednost drugog lica ili imovinu, ugroziti bezbjednost saobraćaja, narušiti javni red i mir, ometati graničnu kontrolu ili ugroziti i narušiti bezbjednost ličnosti, objekata i prostora iz člana 18 stav 1 tačka 9 ovog zakona, odnosno ometati policijske službenike koji vrše poslove neposrednog obezbeđenja tih ličnosti, objekata i prostora; ili

2) može izvršiti, podstaći ili izazvati drugo lice da učini krivično djelo ili prekršaj.” (član 82)
“Davanje upozorenja i izdavanje naređenja vrši se usmeno, pisano, svjetlosnim i zvučnim signalima, znakovima, rukom ili na drugi način propisan aktom iz člana 124 ovog zakona.” (član 124)
“Kontrola i nadzor rada Policije obezbjeđuje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom, kao i od strane Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore kad vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i postupa po pritužbama na rad policijskih službenika.”(član 189)
“Zaštitnik ljudskih prava i sloboda vrši poslove nacionalnog preventivnog mehanizma za zaštitu lica lišenih slobode od mučenja i drugih oblika surovog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i postupa po pritužbama na rad policijskih službenika, u skladu sa zakonom kojim se uređuju nadležnost, ovlašćenja, način rada i postupanje Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore.”(član 202)

11. Pravilnik o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova ("Službeni list Crne Gore", br. 021/14 od 06.05.2014, 066/15 od 26.11.2015) propisuje:

“Ovim pravilnikom propisuje se bliži način obavljanja određenih policijskih poslova i primjena ovlašćenja u obavljanju tih poslova.” (član 1)

“Policijski službenik je dužan da u vršenju policijskih poslova postupa obazrivo prema građanima, vodeći računa da ne povrijedi dostojanstvo ličnosti i da ih ne izlaže nepotrebnom uznemiravanju ili obavezama.

U vršenju policijskih poslova, policijski službenik se obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća.” (član 6)

“Ukoliko postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili prekršaj, policijski službenik je dužan da preduzme sve potrebne mjere, a naročito da se:

- 1) pronađe učinilac krivičnog djela ili prekršaja, da se učinilac ili saučesnik ne sakrije ili ne pobegne;
- 2) otkriju i obezbijede tragovi krivičnog djela ili prekršaja i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, i
- 3) prikupe sva obavještenja koja bi mogla biti od koristi za uspješno vođenje krivičnog ili prekršajnog postupka.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, ukoliko postoje osnovi sumnje da je izvršeno krivično djelo, policijski službenik će obavijestiti nadležnog državnog tužioca.” (član 23)

“U vršenju poslova iz člana 23 ovog pravilnika, policijski službenik, u skladu sa zakonom (...) prikuplja obavještenja od građana;” (...) (član 24 stav 1 tačka 6)

“Pozivanje lica vrši se, po pravilu, dostavom pisanih poziva.

Maloljetnik se poziva preko zakonskog zastupnika kome je maloljetnik povjeren na čuvanje i vaspitanje, osim ako postoje razlozi iz člana 66 stav 2 ovog pravilnika, kad će se maloljetnik pozvati preko Centra za socijalni rad ili neposredno.

Kad se lice poziva neposredno, telefonom ili drugim sredstvima elektronske komunikacije policijski službenik o tome sačinjava službenu zabilješku.” (član 198)

“Poziv iz člana 198 stav 1 ovog pravilnika obavezno sadrži: naziv i sjedište organizacione jedinice, broj i datum, ime i prezime, datum rođenja, ime roditelja, adresu i jedinstveni matični broj lica koje se poziva, razlog pozivanja, datum, vrijeme i mjesto u koje se lice poziva, upozorenje da se lice može prinudno dovesti ako se ne odozove na uredno dostavljen pisani poziv, pečat i potpis službenog lica.” (član 199)

“Pisani poziv upućuje se poštom ili ga lično dostavlja policijski službenik.

Polički službenik iz stava 1 ovog člana pisani poziv uručuje na adresi stanovanja lica, radnom mjestu ili drugom prigodnom mjestu za uručenje poziva.“ (član 200)

“Upozorenje se daje, u skladu sa zakonom, usmeno, pisano, propisanim znakom, pokretima ruku i tijela, pištaljkom, pisanim obaveštenjima na displeju, tehničkim sredstvima za davanje svjetlosnih i zvučnih signala i na drugi pogodan način.” (...) (član 204 stav 1)

12. Kodeks policijske etike ("Službeni list Crne Gore", br. 046/13 od 02.10.2013, 042/16 od 11.07.2016) propisuje:

„Polički službenik u obavljanju policijskih poslova postupa u skladu sa načelima utvrđenim Ustavom Crne Gore, potvrđenim međunarodnim ugovorom, zakonom i ovim kodeksom.“ (član 1)

“U vršenju policijskih poslova i primjeni ovlašćenja policijski službenik dužan je da poštuje dostojanstvo, ugled i čast svakog lica prema kojem primjenjuje ovlašćenja.“ (član 4)

“Polički službenik je dužan da policijske poslove vrši na način da ne umanji svoj ugled i ugled Policije u cjelini, poštuje dobre običaje i slijedi etička načela u dosljednom sprovođenju zakona.“ (...) (član 7 stav 1)

Međunarodno pravo

13 Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima propisuje:

“Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja, što obuhvata i pravo da ne bude uz nemiravan zbog svog mišljenja, kao i pravo da traži, prima i širi informacije i ideje bilo kojim sredstvima i bez obzira na granice“. (član 19).

14. Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima propisuje:

“1.Niko ne može biti uz nemiravan zbog svojih mišljenja.

2. Svako lice ima pravo na slobodu izražavanja; ovo pravo bez obzira na granice, podrazumijeva slobodu iznalaženja, primanja i širenja informacija i ideja svih vrsta, u usmenom, pismenom, štampanom ili umjetničkom obliku, ili na bilo koji način po slobodnom izboru.

3. Ostvarivanje sloboda predviđenih u tački 2. ovog člana obuhvata posebne dužnosti i odgovornosti. Slijedstveno tome, ono može biti podvrgnuto izvjesnim ograničenjima koja moraju, međutim, biti izričito određena zakonom, a potrebna su iz razloga: (a) poštovanja prava ili ugleda drugih lica; (b) zaštite državne sigurnosti, javnog reda, javnog zdravlja i morala.“(član 19)

15. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda propisuje:

„Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj član ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

Ostvarivanje ovih sloboda, budući da uključuje obaveze i odgovornosti, može podlijegati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje neophodne u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprječavanja širenja povjerljivih informacija ili u interesu očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva.“ (član 10)

V ZAKLJUČNA OCJENA

16. XX podnio je pritužbu instituciji Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore, koja se može sublimirati na način da ukazuje da mu je povrijeđeno pravo na slobodu izražavanja, postupanjem policijskih službenika OB Bar, koji su ga faktički spriječili da, kroz planirani performans, dana 10.10.2022. godine iskaže svoj stav u vezi sa zakazanom političkom tribinom u Baru.

17. Uvidom u izjašnjenje i dostavljenu dokumentaciju, Zaštitnik zapaža da su službenici OB Bar 10.10.2022. godine preuzimali radnje iz svoje nadležnosti prema podnosiocu pritužbe, u vezi sa njegovim komentarom objavljenom na društvenoj mreži Facebook: „*Kad je ta tribina? Sa zadovoljstvom ćemo ih dočekati kako i prilići, sad se pojaviše u petak u Stari Bar pijačnim danom, spopadali su narod ulicom da kao nešto popričaju da se izrekla miraju i slikaju al su dobro osjetili koliko su bili dobrodošli tako da im je šetnja veoma kratka bila.*“

Iako iz spisa predmeta nije moguće utvrditi datum kada je komentar objavljen, podnositelj pritužbe ne spori da se odnosi na političku tribinu koja je održana dana 10.10.2022. godine u Baru sa početkom u 16:00 časova.

U dostavljenom izjašnjenju OB Bar nijesu opovrgnuti navodi podnosioca pritužbe da je navedenog datuma oko 14:00 časova policijski službenik došao do mjesto stanovanja podnosioca pritužbe, koji je već u kući imao odštampan materijal koji je namjeravao da koristi u performansu, odnosno flajere gdje je sa jedne strane pisalo „Primorka“, a sa zadnje strane „gladni smo“, a koji materijal je dobровoljno predao policijskom službeniku; da ga je tom prilikom službenik pozvao da podje sa njim do službenih prostorija radi uzimanja obavještenja u svojstvu građanina, te da se podnositelj pritužbe složio da podje sa njim, naglašavajući da će u službenim prostorijama biti samo do 17:00 časova, kojom prilikom mu je službenik saopštio da smatra da će ga držati na oku dok se skup ne završi i da će nakon toga tek obaviti neophodnu proceduru.

U izjašnjenju OB Bar se dalje navodi da su službenici OB Bar imali operativna saznanja da je moguće da će doći do incidenata u vremenu boravka i ugrožavanja sigurnosti štićene ličnosti prilikom skupa na kojem je planirao preformans, a na što je ukazivala i činjenica da je podnositelj pritužbe ranije bio liшен slobode zbog počinjenog krivičnog djela iz člana 398 Krivičnog zakonika Crne Gore, koji se odnosi na izazvanje panike i nereda na javnom mjestu.

Navodi se i da je podnositelj pritužbe boravio u službenim prostorijama OB Bar u periodu od 14.30 do 18.40 časova bez daljeg zadržavanja.

18. Iz spisa predmeta proističe da je podnosiocu pritužbe uručen poziv br. 84/3-1-215/22-2503/503 radi prikupljanja obavještenja u svojstvu građanina, neposredno nakon što je pristupio u službene prostorije OB Bar odnosno oko 14.40 časova.

U izjašnjenju OB Bar se ne opovrgava tvrdnja podnosioca pritužbe da je više puta insistirao da se navedena radnja obavi bez odlaganja. Ipak, prikupljanje obavještenja je dato tek u 17.45 časova, kada je podnositelj pritužbe izjavio: „tačno od svega ovoga je da sam htio da organizujem protest u Starobarskoj čaršiji, gdje bi aktivisti DPS-a prošli i da im na stolu ponudim primorkinog hljeba i primorkina peciva i degustaciju primorkinih sokova. Tom prilikom bi im takođe podijelio flajere gdje sa

jedne strane pisalo „Primorka“, a sa zadnje strane „gladni smo“. Ovim činom sam htio da izrazim nezadovoljstvo uništavanjem „Primorke“ i njenih radnika. Ništa nezakonito nisam pripremao niti pripremam u budućnosti već samo demokratskim sredstvima u skladu sa zakonom“.

Postupajuća tužiteljka je o navedenoj radnji obavještena 45 minuta kasnije, kada se izjasnila da u navedenom događaju nema elemenata bića krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti.

Iz spisa predmeta, odnosno Izvještaja o upozorenju lica br. 230/22-2505-143/1 od dana 10.10.2022. godine, prositiće i da je podnositelj pritužbe upozoren: „Gore navedenog datuma upozorili smo navedeno lice na okolnosti objave poruka na „facebook“ profilu, a koje se odnose na posjetu predsjednika Crne Gore Opštini Bar.“ Iz Izvještaja nije moguće zaključiti u odnosu na šta je konkretno podnositelj pritužbe upozoren.

Konačno, podnosiocu pritužbe je omogućeno da napusti službene prostorije nakon ukupno 4 sata i 10 minuta, odnosno u 18.40 časova, kada je javno okupljanje na kojem je planirao da iskaže svoje mišljenje okončan.

19. Sloboda izražavanja, prema tumačenju Evropskog suda za ljudska prava „predstavlja jedan od osnovnih temelja [demokratskog] društva, jedan od osnovnih uslova za njegovo napredovanje i za razvoj svakog čovjeka“.³ Sud je u više navrata naglasio značaj ovog člana, koji nije primjenljiv samo na „informacije“ ili „ideje“ koje nailaze na povoljan prijem ili koje se smatraju neuvredljivima ili koje ljudi ostavljaju ravnodušnima, već i na one „informacije“ ili „ideje“ koje vrijeđaju, šokiraju ili uznemiravaju; upravo su takvi zahtjevi u pogledu pluralizma, tolerancije i širine pogleda bez kojih nema „demokratskog društva“.⁴

Sloboda izražavanja može biti podvrgнутa izuzecima koji, međutim, moraju biti striktno tumačeni, a potreba za bilo kakvim ograničenjem mora biti ubjedljivo dokazana.⁵

Kada, kao u konkretnom slučaju, dođe do miješanja u slobodu izražavanja, Sud analizira da li je miješanje bilo „propisano zakonom“, kao i da li se „težilo jednom od legitimnih ciljeva“ u smislu člana 10 stav 2 Konvencije, da bi konačno utvrdio da li je to miješanje bilo „neophodno u demokratskom društvu“.

20. U vezi sa inicijalnom službenom radnjom, odnosno usmenim pozivanjem, a kako se potvrđuje u dostavljenom izjašnjenju OB Bar, Zaštitnik podsjeća da ista nije Zakonom o unutrašnjim poslovima propisana, već da se pozivanje vrši isključivo uručivanjem pisanog poziva, odnosno telefonskim putem ili drugim sredstvima elektronske komunikacije i izuzetno putem medija ili drugih sredstava javnog informisanja, shodno čl. 74 Zakona o unutrašnjim poslovima.

U vezi sa tim, Zaštitnik primjećuje i da je članom 198 Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova, propisano da „kad se lice poziva neposredno, telefonom ili drugim sredstvima elektronske komunikacije, policijski službenik o tome sačinjava službenu zabilješku“. Dakle, iako Pravilnik nije usaglašen sa Zakonom, on ostavlja

³ Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva, stav 49.

⁴ Handyside protiv Ujedinjenog Kraljevstva, stav 49; Observer i Guardian protiv Ujedinjenog Kraljevstva, stav 59.

⁵ Stoll protiv Švajcarske [GC], stav 101, što je ponovo istaknuto u predmetima Morice protiv Francuske ([GC], stav 124) i Pentikäinen protiv Finske ([GC], stav 87).

mogućnost neposrednog pozivanja građana/ki. Međutim, Zaštitnik primjećuje da postupajući službenik nije sačinio službenu zabilješku sa tim u vezi, kako je to izričito propisano citiranom odredbom Pravilnika.

21. Primijenjeno na okolnosti konkretnog slučaja nesumnjivo se zaključuje da podnosiocu pritužbe nije ostavljena mogućnost da se samostalno doneše odluku o tome hoće li pristupiti po pozivu u naznačeno vrijeme, niti se može zaključiti da je blagovremeno bio informisan o pravu i da advokat može pristupiti sa njim. Zaštitnik i u ovom postupku nalazi kontinuitet loše prakse prilikom primjene instituta pozivanja građana radi prikupljanja obavještenja u svojstvu građana, koja nije u skladu sa članom 259 ZKP-a, na šta je Zaštitnik više puta upozoravao⁶, odnosno članom čl. 74 st. 1 i 2 Zakona o unutrašnjim poslovima.

Dalje se zaključuje da u pisanom pozivu, koji je podnositac pritužbe primio nakon što je pristupio u službene prostorije OB Bar, nije naveden razlog pozivanja. Zaštitnik podsjeća i na čl. 74 st. 1 i 2 Zakona o unutrašnjim poslovima, koji propisuje da policija može uputiti poziv na razgovor licu za koje postoji vjerovatnoća da raspolaže podacima koji su neophodni za vršenje policijskih poslova, te da se u pozivu iz stava 1 ovog člana moraju navesti razlozi pozivanja na razgovor, naziv, mjesto i adresa organizacione jedinice policije u koju se lice poziva na razgovor, vrijeme dolaska i pravo lica da na razgovor dođe sa advokatom.

U pozivu je dato upozorenje na prinudno dovođenje shodno čl. 259, st. 1 ZKP-a, kao i da, *ako građanin odbije da pruži obavještenja, on se može dalje zadržati na osnovu čl. 259, st. 3 ZKP-a*, iako je citiranom odredbom propisano upravo suprotno, odnosno da se građanin *ne može zadržati* ako odbije da pruži obavještenja.

22. Odlaganje preduzimanja službene radnje u odnosu na podnosioca pritužbe, koji je lično pozvan da odmah pristupi u službene prostorije isključivo u cilju obavljanje te radnje, a koji je pokazao punu saradnju i insistiranje da se ta radnja obavi bez odlaganja, niti je opovrgnuto niti uvjerljivo obrazloženo u dostavljenom izjašnjenju, kao ni zašto je bilo potrebno čekati dodatnih 45 minuta od kad je obavještenje dato, da se postupajuća tužiteljka obavijesti o sprovedenoj službenoj radnji.

Sa tim u vezi Zaštitnik primjećuje da opisano postupanje nije u skladu sa načelima zakonitosti i blagovremenosti, shodno čl. 19 st. 1 Zakona o unutrašnjim poslovima.

Na osnovu svega navedenog zaključuje se da miješanje policijskih službenika u pravo na slobodu izražavanja podnosioca pritužbe nije bilo u skladu sa zakonom.

23. Shodno praksi Evropskog suda za ljudska prava nije potrebno dalje cijeniti kriterijume da li se „težilo jednom od legitimnih ciljeva“ u smislu člana 10 stava 2 Konvencije, odnosno da li je to miješanje bilo „neophodno u demokratskom društvu“, a pri prethodnoj ocjeni da miješanje nije bilo u skladu sa zakonom. Ipak, s aspekta pravde i pravičnosti, cijenjena su i preostala dva kriterijuma, iako ocjene sa tim u vezi nijesu od uticaja na konačni zaključak Zaštitnika, a shodno navedenoj praksi Suda.

⁶ Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore podsjeća na preporuke date Upravi policije u Mišljenju broj 01-550/17-5 od 2.10.2018. godine, kao i Mišljenju broj 01-384,382,378,439,377,379,383,381,380/20-4 od 5.10.2020. godine, da se u budućem postupanju lišenju slobode nekog lica pristupa samo u slučaju postojanja Zakonom propisanih razloga i osnova, kao i da se građani pozivaju radi prikupljanja obavještenja u potpunosti u skladu sa Zakonom.

U konkretnom slučaju, primjećuje se da je postojao legitimni cilj kome se težilo miješanjem, odnosno „sprječavanje nereda ili kriminala“ kako je to propisano čl. 10 st. 2. Konvencije. Navedeno se obrazlaže činjenicom da je podnositac pritužbe u ranijem periodu bio lišen slobode zbog izazivanja panike i nereda iz čl. 398 Krivičnog Zakonika, u vezi sa iskazivanjem stava o fabrici Primorka. Konačno, kako sam podnositac pritužbe navodi, i tokom planiranog performansa je htio da skrene pažnju na stanje u ovoj fabrići.

24. Kada je u pitanju ocjena o tome da li je miješanje bilo „neophodno u demokratskom društvu“, Zaštitnik primjećuje da je postojala „hitna društvena potreba“⁷, odnosno da je okupljanje bilo zakazano za 16:00 časova, dok je podnositac pritužbe, kako sam navodi, promotivni materijal počeo da priprema oko 13:00 časova. Dakle, zaključuje se da je bilo neophodno hitno djelovati u cilju zaštite legitimnog cilja, kako je već navedeno. Međutim, kada se cijeni da li je preduzeta „najmanje restriktivna mjera u okviru miješanja“ neophodnog u demokratskom društvu, Zaštitnik podsjeća na praksu da Evropski sud za ljudska prava smatra, kako bi se neka mjera mogla smatrati neophodnom u demokratskom društvu, ne smiju postojati druga sredstva pomoći kojih je moguće ostvariti isti cilj i koja bi se manje miješala u osnovno pravo o kome je riječ.⁸

Primijenjeno na okolnosti konkretnog slučaja, Zaštitnik primjećuje da postupanje policijskih službenika nije rezultiralo najmanje restriktivnom mjerom (kao što bi, primjera radi, to bio slučaj da je podnosiocu pritužbe ostavljeno razumno vrijeme da se odazove po prethodno uručenom pisanim pozivu, da se u odnosu na njega blagovremeno postupalo i eventualno ostavila mogućnost da izrazi svoje mišljenje) već faktičkim sprječavanjem da svoje mišljenje iznese uopšte.

Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, utvrđenih činjenice i primjene relevantnog međunarodnog prava i domaćeg zakonodavstva, pridržavajući se načela pravde i pravičnosti, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda zaključuje da je Uprava policije – Regionalni centar bezbjednosti Jug – Odjeljenje bezbjednosti Bar, svojim postupanjem povrijedila član 47 Ustava Crne Gore, odnosno član 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima i slobodama u odnosu na podnosioca pritužbe.

Sa tim u vezi, Zaštitnik u skladu sa članom 41 stav 2 Zakona o Zaštitiku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore

PREPORUČUJE

Upravi policije i Regionalnom centru bezbjednosti Jug – Odjeljenju bezbjednosti Bar da u budućem postupanju:

- a) dosljedno postupa u skladu sa članom 259 Zakonika o krivičnom postupku, članovima 74 i 86 Zakona o unutrašnjim poslovima i članom 198 Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova.

⁷ „Hitna društvena potreba“ nije isto što i „nezaobilazna“, ali nema ni fleksibilnost izraza kao što su „prihvativna“, „redovna/obična“, „korisna“, „razumna/osnovana“ ili „poželjna“ (Gorzelik i ostali protiv Poljske [GC], stav 95; Barthold protiv Nemačke, stav 55; The Sunday Times protiv Ujedinjenog Kraljevstva (br. 1), stav 59).

⁸ Glor protiv Švajcarske, stav 94.

Upravi policije:

b) da usaglasi član 189 Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova sa članovima 74 i 76 Zakona o unutrašnjim poslovima, u dijelu koji se odnosi na neposredno pozivanje građana/ki radi prikupljanja obaveštenja u svojstvu građanina.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda će izvršenje prve preporuke (preporuka a) pratiti u kontinuitetu, dok je Uprava policije dužna da u roku od 20 dana, od dana prijema ovog akta, dostavi izjašnjenje Zaštitiku o preduzetim mjerama i radnjama za izvršenje druge preporuke (preporuka b)

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Mirjana Radović

Dostaviti:

- Podnosiocu pritužbe;
- Upravi policije - direktoru;
- Regionalnom centru bezbjednosti Jug - Odjeljenju bezbjednosti Bar;
- Ministarstvu unutrašnjih poslova - Odjeljenju za kontrolu policije (na upoznavanje);
- Osnovnom državnom tužilaštvu u Baru (na upoznavanje);
- a/a.